

Hann er 80 ár og framvegis fremst á brúnni

Johan Simonsen ella Johan í Hoyvík, sum hann verður kallaður, verður 80 ár í dag. Tað sermerkt á hesum føðingardegin hansara er, at Johan framvegis er virkin sjómaður. Hann ferir svartkalvabátin Váðastein, sum hann eisini sjálvur eigur.

Johan man helst vera millum teirra, sum hava skrivað søgu, tá hugsað verður um føroyska fiskivinnu. Hann hevur verið á sjónum í meira enn 60 ár, og næsta ár eru fimmti ár, síðani hann fyrstu ferð ferd skip.

Johan er júst heimkomin av túri í canadiskum sjógvi. Teir hava fulla last, 160 tons av svartkalva. Í gjár fór Johan so til Danmarkar við lastini.

Men stutt áðrenn hann fór avstað, vóru vit um borð á Váðasteini og tosaðu við Johan

Vágoyggjin

Jóhan fór fyrstu ferð til skips, tá hann var 19 ára gamal. Frammanundan hevði hann lært til timbormann, men sjógvurin dróg meira. Fyrsti túrin var við «Håbet» ella Kina-yachtini, sum teir kallaðu hana. Hetta var ein skonnart, sum Hans Jakku Clementsen í Havn, ella Hanne í Kina nevndur, keypti úr Noregi. Johan var við «Håbet» í 1924, 26 og 27. Teir vóru við snøri undir Íslandi.

Eitt skifti var Johan við «Sjey systur», sum Valdemar Lützen átti. Teir fluttu farm við henni. Síðani var hann eisini nakrar túrar við Silver Spray.

Men hugurin til sjógvin var so mikið stórv, at Johan vildi sjálvur sleppa at føra skip. Hann fór tí á sjómansskúla og tók í 1932 stýrimanspróg. Síðani gekk leiðin til Danmarkar, har hann fór á skipsfóraraskúla.

Fyrsta skipið Johan ferd var Vágoyggjin, tað var í 1936. Tó hevði hann árið fyrri verið flaggskipari — tað var við Lissy í Grønlandi.

Eitt skifti var Johan eisini úti í tí stóru verð við donskum farmaskipi. Hann flutti kol millum Bretland og Danmark, tá kriggið brast á. Hann keypti tá eitt fiskiskip og róði út frá Esbjerg. So avgjórði hann at byggja sitt eigna fiskifar, Hoyvík. Tað varð bygt í Helsingør, og í 1943 fór Johan so heim til Føroya við Hoyvík, ein avgerð, sum mangur helt vera burturvið, tí hetta var mitt í krigstíð og í krigssøki.

Njósna!

Men túrurin heim gekk væl. Komin til Føroya vóru bretar á bryggjun. Teir vóru ikki so fegnir um hesa óvanligu vitjan og høvdu ikki sørt av illgruna

um, at hesir føroyingarnir vóru njósnaar.

Men tað gekk so kortini, og Johan fór til fiskiskap við Hoyvík. Síðani við fullari last til Aberdeen at selja. Men her tóku trupulleikarnir seg aftur upp. Bretar høvdu eisini illgruna til hesar føroyingarnar, og Johan var saman við manningini settur í «varðhald» á einum gomlum skúla í London, har slík fólk, sum vóru undir illgruna fyrri njósning og fólk, sum bretar ikki vistu, hvat teir skuldu gera við, hildu til.

Men eisini hesa ferðina greiddu teir fløkjuna, og so aftur til fiskiskap. Johan ferd Hoyvík frá 1943 til 50, tá hann bygd Kúrberg á Tórshavnar Skipasmíðju. Kúrbergið in vardi í 10 ár, og í 1960 læt Johan enn eitt skip byggja. Tað var Hoyvíkingur, sum hann framvegis eigur. Hann varð bygdur í Noregi.

Johan í Hoyvík er 80 ára gamal og møguliga elsti skipari í heiminum, ið framvegis er á brúnni — og ætlar sær enn nøkur ár har, um heilsan loyvir tí

Johan ferd Hoyvíking til 1977, tá hann fekk enn eitt skip. Tað er Váðasteinur, sum hann hevur fært síðani.

60 ár á sjónum

Tilsamans hevur Johan í Hoyvík verið sjómaður í meira enn 60 ár, nakað, sum helst fáir ella kanska eingin undan honum hevur megnað.

Og hóast tann høga aldurin, Johan verður 80 í dag, so hevur hann ikki slept vónini at vera til skips í nøkur ár afturat. Fer heilsan ikki at bila, so fer Johan at siggjast upi á brúnni á Váðasteini teir næstu túrarnar eisini.

— Eg livi serstakliga væl, tá eg eri á sjónum. Hóast eg eri eitt sindur lamin, tí mjadnaliðurin er slitin, so klári eg meg umborð, tí her er ikki nógv gongd.

Men Johan ívast í, um hann hevði fingið loyvi at fært skip, nú hann er 80 ára gamal, um onkur annar átti skipið.

— Nú eigi eg skipið sjálvur, tí kann eg loyva mær at føra tað. Men hevði onkur annar átt tað, so hevði eg helst havt fingið fótin fyrri langari tíð síðani.

— Men hetta var so ikki seinasti túrin?

— Tað er ikki nakað ein

hugsar um, tað kemsur av sær sjálvum. Ein kann ikki tilrættaleggja slíkt.

Føroyaleiðin álitíð

Vit spurdu at enda Johan, hvat hann heldur um stóðuna hjá føroysku fiskivinnuni í dag. Til tað sigur hann:

— Nú er tað so, tá tú verður gamal, so hevur tú meira lætt við at lita aftur um bak og meta um, hvussu gingist hevur. Eg haldi, at okkara fiskivinna hevur ment seg ómetaliga nógv, síðani eg fyrstu ferð var til skips.

Sjálvandi er veiðimynstrið vorðið nógv broytt, tí vit hava mist rættindi á fjarleiðum. Kanska hava vit gjørt ov litið av at fiska undir Føroyum. Men tað gera vit so nú, og tað hevur heldur ongatið verið so nógv veiða her sum nú. Men mær dámar einki, tá menn tosa um at henda veiða má steðgast. Tí vit eiga at fiska, so leingi fiskur er.

Eg haldi tað er nakað tvælt, tá biologar og fiskivinnuráð siga, at okkara stovnar tola ikki hesa veiðu. Vit skulu fiska so nógv, sit kunnu, meðan fiskur er. Er han so ikki, so mugu vit bíða, til hann kemur aftur. Og so hevur tað eisini vist seg, at ongatið hevur verið so nógvur

fiskur undir Føroyum sum nú. So hetta samsvarar ikki heilt við tað, fiskifróingar o. a. siga.

Tó viðgongur Johan, at tað ber til at niðurfiska stovnar. Hann sipar m. a. til sildastovnin. Har hevur verið fært fram, a t tað vóru russar, sum niðurfiskaðu stovnin. Tað heldur Johan er skeivt, tí tað vóru harafurimóti norðmenn, sum gjørdur av við sildastovnin. Norðmenn fiskaðu allan sildayngulin uppi á fjarðunum í Noregi og beindu fyrri sildini.

Trolið álitíð

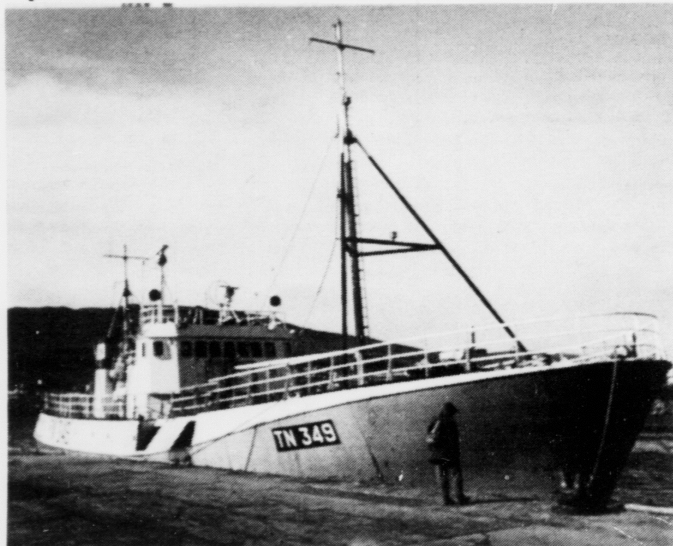
Johan í Hoyvík hevur sjálvur fært línuskip í nógv ár. Hann heldur tó, at línar fer ikki at vera álitíð í framtíðini. Tað verður trolið, tí tað visir seg, at bátarnir klára seg betur við trolinum og at flakavirkini tá eisini fáa javnari tilgongd av fiski.

— Eg haldi, vit eiga at veiða øll tey fiskasløg, sum eru undir Føroyum, skulu vit klára okkum í framtíðini, sigur Johan í Hoyvík at enda.

★

Sosialurin ynskir Johan góða eydna komandi ár.

jan

Váðasteinur varð bygdur í Havn í 1977, og Johan í Hoyvík hevur fært hann síðani. Her liggur hann við bryggju í Havn og ger klárt at fara til marknað